

عنوان مقاله:

ساختارشناسی لعاب آبی فیروزه ای در سفال های به دست آمده از کاوش باستان شناسی محوطه تاریخی خانه مروج در اردبیل

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات باستان شناسی پارسه، دوره 7، شماره 23 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

Marzieh Mehrabani - M.A. in Archaeology, Department of Archaeology, Faculty of Literature and Humanities, University of Tehran, Tehran, Iran

Zahra Mehrabani - M.A. in Islamic Art, Pottery Major, Department of Islamic Art -Pottery Tendency, Faculty of Art, Tabriz Islamic Art University, Iran

Soudabeh yusefnezhad - Assistant Professor, Architecture and Urban Planning Department, Faculty of Architecture and Urban Planning, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Rouhollah Mohammadi - PhD in Archaeology, Department of Archaeology, Faculty of Literature and Humanities, University of Tehran, Tehran, Iran

Hassan Yousefi - PhD in Archaeology, Department of Archaeology, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

خلاصه مقاله:

در پژوهش حاضر، پنج قطعه سفال با لعاب آبی فیروزه ای مربوط به سده های ۸ تا ۱۲ ه.ق. به دست آمده از کاوش باستان شناسی محوطه تاریخی خانه «آیت الله مروج (خلیل زاده)» در شهر اردبیل، جهت فن شناسی این گونه لعاب و شناخت نوع و مقدار عناصر موجود در آن مورد مطالعه قرار گرفت. برای نیل به این هدف از روش های آزمایشگاهی طیف سنجی اشعه ایکس (XRD) و طیف سنجی پراش انرژی اشعه ایکس (EDX) استفاده شد. این پژوهش ماهیت توصیفی-تحلیلی دارد و روش انجام آن به صورت ترکیبی از مطالعات آزمایشگاهی و تحلیل های مقایسه ای و آماری است. با توجه به داده های حاصل از نتایج آزمایش ها، می توان اظهار داشت که چهار قطعه از لعاب ها از دسته لعاب های قلیایی و تنها یک قطعه سفال، لعاب پایه سربی دارد. براساس اکسیدهای رنگ ساز شناسایی شده می توان گفت که در ایجاد رنگ آبی فیروزه ای، از عنصر واسطه رنگ ساز مس در هر پنج نمونه استفاده شده است و فقط در یک نمونه علاوه بر مس، اکسید کروم نیز به کار رفته است؛ به طور کلی، مهم ترین عناصر موجود در نمونه لعاب های مورد پژوهش، سیلیس، آلومینیوم، کلسیم، سدیم و درصد ناچیزی از سرب است. براساس مطالعات آماری، بیشترین هم بستگی عناصر در نمونه های مربوط به سده های ۸ تا ۹ ه.ق. وجود دارد و کمترین شباهت بین نمونه ای از دوره صفوی در مقایسه با سفال های سده های مذکور مشاهده شد.

کلمات کلیدی:

Glaze, Turquoise, Moravvej-e Ardabili, XRD, EDX, اردبیل، محوطه تاریخی خانه آیت الله مروج، لعاب آبی فیروزه ای، روش آنالیز XRD, EDX

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1870680>

